

Raport privind vizita de studiu pentru evaluarea externă a instituției de învățământ superior Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

AGENȚIA ROMÂNĂ
ASIGURARE A CALITĂȚII
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

REGISTRATURĂ

Nr. 3061/2

20... 21 iunie 2007

Întocmit de: *Simona Cojocaru*, studentă în ciclul de licență, anul III, *Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”* și *Violeta Caragea*, studentă în ciclul de masterat, anul I, *Universitatea din București*, pentru vizita de studiu desfășurată în perioada 30 mai – 1 iunie 2007 la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.

I. Scurtă prezentare a vizitei de studiu:

Vizita a început pe data de 30 mai. Prima activitate a vizitei de studiu s-a desfășurat în Sala Senatului, în intervalul orar 9.00 – 10.00, în cadrul căreia s-au prezentat comisiile de evaluare de programe de studii și comisia de evaluare instituțională, după care rectorul instituției, prof. dr. Constantin Oprean, ne-a prezentat câteva aspecte generale privind Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu (ULBS).

S-a citit programul vizitei de studiu, urmând ca de la ora 10.30 fiecare evaluator de programe să meargă la facultatea de al cărei program de studii evaluat aparține. Cei doi studenți din comisia de evaluare instituțională au avut la dispoziție rapoartele de autoevaluare ale tuturor programelor de studii, alegându-și fiecare un program de studii de la facultatea pe care au vrut să o viziteze (au fost alese programul de studii „Industria alimentară”, Departamentul pentru pregătirea personalului didactic și facultatea de Drept). În cadrul acestor facultăți și departamente am asistat la seminarii și cursuri, am vizitat spații de învățământ și am discutat cu profesorii și studenții o serie de aspecte pozitive și negative privind procesul de învățământ din ULBS.

După pauza de masă (13.00 – 15.00), am trecut în revistă informațiile obținute și ne-am făcut o strategie pentru următoarea zi de vizită. A luat masa de cină la rectoratul ULBS, apoi am participat la o discuție informală împreună cu un absolvent al facultății de Psihologie din ULBS, care ne-a indicat o serie de puncte slabe privind procesul de învățământ și capacitatea instituțională a ULBS.

A doua zi a vizitei de studiu (13 mai) am început programul la ora 9.30 pentru a ne întâlni la rectorat cu ceilalți membri ai comisiei de evaluare instituțională, însă aceștia și-au modificat programul și întâlnirea s-a anulat. Ulterior, am decis să continuăm vizitele în facultăți și în instituție și am mers, astfel, la facultatea de Teologie, respectiv la Departamentul de orientare în carieră pentru studenți.

Am avut, apoi, o întâlnire cu rectorul instituției, la care am discutat aspecte privind managementul calității în ULBS (inclusiv aplicarea și gestionarea chestionarelor de satisfacție a studenților și cele de evaluare a profesorilor de către studenți), formarea profesională continuă a cadrelor didactice din instituție.

Înnoirea curriculei programelor de studii, implementarea sistemului ECTS în ULBS, sistemul instituțional de practică pentru studenți, angajabilitatea absolvenților ULBS ș.a.

După masa de prânz am participat la o întâlnire cu studenți din mai multe facultăți, o parte dintre aceștia fiind și reprezentanți în structurile de conducere ale facultăților sau ale instituției, precum și din asociațiile studențești locale. Am discutat cu ei despre problemele studențești din ULBS privind procesul de învățare și evaluare, serviciile administrative și sociale, reprezentarea studenților în structurile de conducere, dotările și spațiile instituției, aplicarea sistemului ECTS în universitate, realizarea practicii pentru studenții de la diverse facultăți, circulația informațiilor și transparența acestora, relația profesor-student.

De la ora 17.00 ne-am întâlnit împreună cu comisia de evaluare instituțională în Sala Senatului cu angajatori, absolvenți și studenți. În discuție s-au implicat mai mult angajatorii (cu foarte multe aprecieri pozitive aduse ULBS), studenții neavând inițiativa de a lua cuvântul decât de foarte puține ori.

După cină, am avut o întâlnire informală cu studenți și absolvenți ai universității, alumni și membri în asociațiile studențești locale de la care am primit informații privind viața studențească din ULBS (aspecte privind practica studenților, etica cadrelor didactice, sistemul informațional al instituției ș.a.).

Ziua a treia (1 iunie) a debutat cu întâlnirea de la rectorat, în Sala Senatului, de la ora 9.00, la care au participat membrii comisiilor de evaluare instituțională și de programe de studii, în care evaluatorii de programe de studii (prezenți în proporție de 50%) au prezentat câteva concluzii privind vizita de studiu realizată de fiecare în parte. Tendința a fost de a accentua doar aspectele pozitive ale instituției, prea puțini dintre aceștia semnalând și inadverdențele identificate. Studenții din comisie au prezentat concluziile vizitei menționând punctele tari și cele slabe identificate, precum și câteva recomandări de îmbunătățire.

Echipa de evaluare instituțională s-a retras apoi pentru a completa fișele de evaluare instituțională externă (din care am constatat însă ulterior că au lipsit toți indicatorii de la punctul B 2., de evaluare a procesului de învățământ). Studenții au fost consultați în nivelul acordat fiecărui indicator, însă de multe ori nu au fost luate în calcul observațiile acestora pe motivul lipsei de probe justificative. De semnalat este faptul că în discuțiile comisiei au intervenit persoane din interiorul instituției pentru influența acordarea nivelului indicatorilor.

După masa de prânz ne-am luat rămas bun de la persoanele de contact din instituție, precum și de la membrii comisiilor de evaluare și am realizat raportul de față.

II. Aprecieri realizate pe parcursul vizitei de studiu:

În timpul vizitei de studiu am colectat următoarele informații pe baza cărora facem judecățile de valoare corespunzătoare (luând în considerare indicatorii de performanță ai Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior):

A. Capacitate instituțională

Indicatorul A 1.1.2 – (Integritate academică) – Am primit informații de la studenții senatori intervievați că există o comisie de etică constituită recent la nivel instituțional în care sunt incluși și doi studenți (unul de la facultatea de Teologie și unul de la facultatea de Drept, incluși pe considerente profesionale). Această comisie nu are încă un obiect de activitate propriu-zis, organizarea activității acesteia fiind încă la început.

Indicatorul A 1.1.3 – (Răspundere și reponsabilitate publică) – Am găsit cu dificultate raportul de autoevaluare instituțională anual postat pe site-ul ULBS (deficiențe în transparența informațiilor).

Indicatorul A 1.2.1 – (Sistemul de conducere) – Reprezentare de 25% a studenților în structurile de conducere instituțională, cu aprecieri de satisfacție considerabilă din partea studenților intervievați.

Indicatorul A 1.2.3 – (Administrație eficientă) – La facultatea de Științe Politice studenții au semnalat o problemă privind acordarea cu întârziere de câteva luni a burselor de studii și sociale pentru studenți, precum și o atitudine necorespunzătoare față de studenți din partea personalului din secretariatul facultății. Sistemul de informatizare este recent implementat și prezintă încă numeroase deficiențe în circulația, transparența și accesibilitatea informațiilor (de ex, site-ul este bine realizat însă necesită mai multe informații publice, cum ar fi rezultatele chestionarelor de satisfacție a studenților etc.).

Indicatorul A 2.1.1 – (Spații de învățământ) – Majoritatea sălilor de cursuri și seminarii sunt recent renovate. Laboratoarele din domeniul tehnic sunt dotate relativ modern. Există insuficiente locuri în sala de lectură a bibliotecilor (însă există în construcție o nouă sală). Studenții intervievați au afirmat că există insuficiente locuri de cazare în căminele instituției. Cantina este nemodernizată și slab administrată. Nu există o bază sportivă modernă.

Indicatorul A 2.1.2 – (Dotare) – Sunt puține săli de cursuri și seminarii dotate cu tehnică modernă de prezentare (de ex., videoproiector).

Indicatorul A 2.1.3 – (Resurse financiare) – Mediul privat finanțează unele facultăți ale instituției (cele din domeniul ingineriei). Rectorul a afirmat că există contribuții considerabile la veniturile universității provenite din granturile de cercetare câștigate și administrate de profesorii ULBS, iar prorectorul responsabil cu problemele cadrelor didactice a afirmat că recent s-au suplimentat din veniturile instituției salariile de bază ale cadrelor didactice tinere. De menționat este că numărul studenților cu taxă este mult mai mare decât cel al studenților bugetați (30% studenți bugetați din ciclul de licență, 22% studenți bugetați din ciclul de master și 34% doctoranzi bugetați), veniturile universității fiind considerabil suplimentate și din aceste fonduri.

Indicatorul A 2.1.4 – (Sistemul de acordare a burselor și altor forme de sprijin material pentru studenți) – Fondurile alocate din resurse proprii pentru bursele pentru studenți sunt foarte mici (cca. 2 – 3 % din cuantumul bursei).

Indicatorul B 1.1.1 – (Principii ale politicii de recrutare și admitere) – la finalul lunii mai nu aveau încă un Ghid al candidatului reactualizat. Au realizat, însă, anul acesta cea de-a treia ediție a Târgului Educației în ULBS, eveniment ce pare să fie de impact la nivel local.

Indicatorul B 1.2.1 – (Structura programelor de studii) – studenții intervievați s-au plâns de cursuri învechite la unele materii (de exemplu la facultatea de Litere). Actualizarea conținuturilor cursurilor se face doar la nivel de catedre, neexistând o monitorizare a acestui proces privind realizarea efectivă și modul de realizare a acestuia. La unele programe de studiu din domeniul tehnic au fost introduse discipline noi la propunerea și cu suportul financiar al partenerilor din domeniul privat direct interesați.

Indicatorul B 1.2.2 – (Diferențiere în realizarea programelor de studiu) – Programele de studiu au fost diferențiate și adaptate în funcție de forma de studiu: la zi la sau distanță.

Indicatorul B 1.2.3 – (Relevanța programelor de studiu) – La facultățile de profil tehnic, mediul privat se implică în dezvoltarea conținuturilor programelor de studii, oferind o adaptare la solicitările pieței muncii locale, însă în alte facultăți (de ex., la cele de profil economic), lipsa practicii și nereactualizarea periodică a conținuturilor cursurilor creează discrepanțe între calificările furnizate de universitate și cele solicitate de piața muncii. În cadrul Departamentului pentru pregătirea personalului didactic se încearcă sprijinirea cadrelor didactice din universitate prin oferirea de consultanță în reconstruirea cursurilor, însă se întâmpină o rezistență crescută din partea celor consiliați.

Indicatorul B 2.1.3 – (Nivelul de satisfacție al studenților în raport cu dezvoltarea profesională și personală asigurată de universitate) – La facultatea de Teologie, în urma aplicării chestionarului de evaluare privind

satisfacția studenților, aceștia au observat diferențe de apreciere între studenții din anii I și II (o medie de aprox. 4,5 - unde 5 este maxim) și cei din ani terminali (o medie de aprox. 3,25). Chestionarul a fost elaborat de facultatea de Sociologie și aplicat de toate facultățile universității.

Indicatorul B 2.1.4 – (Centrarea pe student a metodelor de predare) – Am constatat lipsa centrării pe student în predare, multe cursuri fiind centrate pe doar pe transmitere de informații. Foarte mulți studenți s-au plâns de insuficiența relației profesor-student, menționând că sunt foarte puțini profesori care chiar îi ascultă și îi sprijină în învățare (chiar și dintre cei tineri). În prezentările de la cursuri, se folosește deseori videoproiectorul.

Indicatorul B 2.1.5 – (Orientarea în carieră a studenților) – fiecare grupă de an de studenți din fiecare facultate, are un tutor de an (dintre cadrele didactice mai tinere); numeroși studenți au afirmat că sunt destul de mulțumiți de acest sistem. Există, de asemenea, în dezvoltare un departament pentru orientarea în carieră a studenților, unde se organizează traininguri de dezvoltare personală pentru studenți, au organizat un târg de joburi și au o bună relație cu asociațiile studențești locale.

Indicatorul B 3.1.1 – (Programarea cercetării) – La nivelul departamentului pentru pregătirea personalului didactic există inițiative de a crea și dezvolta o comunitate de cercetători care diseminează între ei rezultatele obținute și care lucrează uneori în echipă.

Indicatorul B 3.1.2 – (Realizarea cercetării) – cercetarea dispune de fonduri externe considerabile provenite din granturile câștigate de ULBS.

Indicatorul C 1.1.1 – (Organizarea sistemului de asigurare a calității) – S-au inițiat recent structuri de asigurare internă a calității la toate nivelurile instituționale ale universității.

Indicatorul C 2.1.1 – (Existența și aplicarea regulamentului privitor la inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu) – S-au realizat primele rapoarte de autoevaluare la nivel de facultăți.

Indicatorul C 3.1.2 – (Integrarea examinării în proiectarea predării și învățării, pe cursuri și programe de studii) – Examenele sunt bazate în mare parte pe reproducere de teorii însușite în timpul cursului și prea puțin ca evaluare de competențe practice dobândite.

Indicatorul C 4.1.2 – (Evaluarea colegială) – La facultatea de Teologie, în urma evaluărilor colegiale, au observat că aprecierile obținute din partea colegilor au fost cu mult mai bune decât cele din partea studenților, tendința fiind de a acorda punctaje maxime între colegi.

Indicatorul C 4.1.3 – (Evaluarea personalului didactic de către studenți) – Există un chestionar elaborat de către facultatea de Sociologie și aplicat de către toate facultățile instituției. Aplicarea a fost destul de consistentă, însă metodologia de valorificare a rezultatelor s-a dovedit deficientă.

Indicatorul C 5.1.1 – (Disponibilitatea resurselor de învățare) – Nu există încă o bibliotecă a universității (aceasta fiind în construcție). Bibliotecile facultăților sunt diferit dotate, la unele facultăți existând mari neajunsuri.

Indicatorul C 5.1.2 – (Predarea ca sursă a învățării) – Din afirmațiile studenților intervievați, sunt foarte puțini profesori care utilizează metode de predare noi, interactive, de implicare a studenților la cursuri și seminarii. Există unele inițiative ale Departamentului pentru pregătirea profesională a personalului didactic de a dezvolta aceste abilități ale cadrelor didactice (de ex., centrare pe student), însă care sunt întâmpinate de o mare rezistență din partea colegilor profesori.

Indicatorul C 5.1.4 – (Servicii studentești) – Menționăm cu titlul de necesitate de îmbunătățire: baza sportivă nemodernizată, cantina slab administrată și serviciile de secretariat necorespunzătoare din unele facultăți.

Indicatorul C 6.1.1 – (Baze de date și informații) – Am identificat existența unui sistem informațional nou, cu potențial de dezvoltare în accesibilitatea informațiilor de interes public.

Indicatorul C 7.1.1 – (Oferta de informații publice) – Am observat o deficiență în oferta de informații publice (există unele informații utile postate pe site-ul instituției, însă nu suficiente).

Indicatorul C 8.1.1 – (Comisia coordonează aplicarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității) – Există bune inițiative de colaborare internațională în domeniul managementului și asigurării calității (cu Olanda și Germania). Lipsesc, însă, propuneri de îmbunătățire reieșite în urma procesului de autoevaluare instituțională.

III. Raport sintetic:

În urma vizitei de studiu, considerăm următoarele **puncte tari** ale instituției de învățământ superior ULBS:

- relație bună de parteneriat cu mediul privat local;
- introducerea unor noi programe de studiu, adaptate la cerințele pieței forței de muncă locale;
- spații de învățământ noi și renovate;
- un departament de orientare în carieră a studenților cu mare potențial de dezvoltare;

- un departament de orientare în carieră a studenților cu mare potențial de dezvoltare;
- asigurarea de sedii speciale pentru asociațiile studențești (împreună cu conexiunea la internet și o sala specială de evenimente);
- un website al instituției bine realizat;
- organizarea evenimentului anual Târgul educației;
- reprezentarea studenților în structurile de conducere ale instituției.

Punctele slabe și care necesită îmbunătățire identificate au fost:

- oferta de practică și calitatea acesteia la mai multe facultăți (în mod special din domeniile socio-uman și economic);
- recunoașterea studiilor efectuate într-o altă instituție de învățământ superior (pe baza transferabilității creditelor prin sistemul ECTS), supunerea nejustificată a studenților la susținerea examenelor ca restanțe deși au efectuat cursuri similare în timpul studiilor realizate ca bursă de studiu într-o universitate dintr-o altă țară;
- gestionarea deficientă și lipsa valorificării chestionarelor de evaluare a satisfacției studenților, precum și a celor de evaluare a profesorilor de către studenți;
- sistemul de evaluare și examinare a studenților (favorizarea unor studenți necalificați, examenele tip reproducere de informații ș.a.);
- menținerea cursurilor învechite (în cadrul multor programe de studii) și sistemul greoi de adaptare a conținuturilor cursurilor universitare;
- metodele învechite și ineficiente de predare;
- locuri insuficiente de cazare în cămine;
- lipsa bibliotecii de la facultatea de Științe.

În final, facem următoarele **recomandări** minime de îmbunătățire privind capacitatea instituțională, procesul de învățământ și managementul calității ULBS:

- realizarea efectivă a unui învățământ centrat pe student;
- dezvoltarea și implementarea unei strategii consistente de formare profesională continuă a cadrelor didactice din universitate;
- implementarea efectivă a sistemului ECTS (atât ca acumulare cât și ca transfer de credite de studiu) și recunoașterea studiilor efectuate într-o altă instituție de învățământ superior;
- îmbunătățirea metodologiei de interpretare și valorificare a rezultatelor obținute în urma aplicării chestionarelor de evaluare privind satisfacția studenților cât și a celor de evaluare a cadrelor didactice de către studenți;
- reorganizarea servirii din cadrul cantinei studențești.

Stoiciu

V. Caragea